

VALTU

L E H T
NR. 6 (63) 1992 OKTOOBER
ILMUB JUUNIST 1987

T Ä N A L E H E S:

- * REFORM JA REFORMIKOMISJON
- * JUHATUSES
- * HÄÄLETUSTULEMUSED
- * KOOLI AVAMINE INGLISTEL
- * VOLINIKE KOOSOLEK
- * KORRA JA PUHTUSE EESKIRJAD

Maareform Kehtna vallas

1. Põllumajandusliku tootmise stabiilsuse tagamiseks:

1.1. 1992. a. haritavaid maid kasutanud füüsilised ja juriidilised isikud (ka ajutised ja omandiõiguse taastajatele üleminevate maade kasutajad) on kohustatud tegema sügisesed mullaharimistööd.

1.2. Maade tagastamisel hüvitab uus kasutaja senise maakasutaja tehtud mullaharimistööde (ka külvide jms.) kulutused poolte vahel kokkulepitud ulatuses ja tähtajal, kuid mitte üle tegeliku maksumuse. Kui pooled ei saavuta kokkulepet, otsustab reformikomisjon.

1.3. Taliivilja külvanul ja mulda harinul on esmane õigus saaki koristada, kui omandiõiguse taastaja ja külvide omanik ei lepi kokku teisiti. Maakasutaja on kohustatud maaomanikule tasuma rendimaksu.

2. Põllumajandusliku maa andmine talu pidama asuvatele isikutele toimub kokkuleppel senise maakasutajaga vallavolikogu otsusega.

3. Talumaade tagastamine endistele omanikele või nende pärijatele, kes on asunud või asuvad talu pidama, toimub järgmiselt:

3.1. Valla õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise ja kompenseerimise komisjon koos reformikomisjoniga otsustab, kas taotleja on õigustatud subjekt.

3.2. Valla komisjoni otsuse alusel teeb otsuse maakonnakomisjon endiste omanike ja vara registreerimise kandmise kohta.

3.3. Maakonnakomisjoni otsusega kinnitatud õigustatud subjektile antakse vallavalitsuse määrusega õigus taotletava talumaa kasutamiseks. Maa omandiõigus vormistatakse vastavalt kehtestatud korrale.

3.4. Koos talumaa tagastamisega endisele omanikule või pärijatele lahendatakse ka sellel talumaal asuvate hoonete valdajate maataotlused.

4. Aia- ja köögiviljamaade andmine kodanikele:

4.1. Kuni kodanike kasutuses oleva maa jäämiseni ühismajandi bilanssi säilitatakse neile õigus senist maad kasutada.

4.2. Maa üleandmisel uuele omanikule võib kodanik taotleda temalt aia- ja köögiviljamaad.

4.3. Kui uus omanik ei nõustu kodanike maakasutusega, peab kodanik aia- ja köögiviljamaa kasutamise lõpetama.

4.4. Aia- ja köögiviljamaade soovijatel on maa kasutada saamiseks võimalik:

4.4.1. maad rentida või osta,

4.4.2. väikeste aiamaade (200 m²) ja köögiviljamaade (kuni 0,15 ha) soovijatel taotleda maakasutusõigust munitsipaalmaast.

4.5. Käesolevas punktis (4) kehtestatud kord laieneb ka heina- ja karjamaadele.

5. Maade (nii haritava kui ka metsamaa) esialgset väljamootmist ja piiride tähistamist looduses ajutiste piirimärkidega korraldavad Inglise Evi Vaarpuu ja Valtus Hans Puunurm.

HEIK PAST

*Ema, tule tee mulle pai,
Sinu käsi on pehme ja pai.
Isa käsi on kare ja lai,
Ema, tee mulle pai!*

*Õnnitleme
lapse sünni puhul!*

*Ingrid ja Jaan Rebane
tütar LIISA 13. IV*

*Lea ja Boris Reinart
poeg GERTTO 13. IV*

*Tiina ja Jaak PUUORG
poeg FRED 3. VI*

*Anna ja Aare Tarkmeel
tütar TRIIN 23. VI*

*Piret ja Ervin Laanvee
tütar MARI LIIS 21. VI*

*Süri ja Aare Leinberg
tütar MARI 6. VIII*

*Lii Kraam ja Ain Selling
tütar SIIRI 15. VIII*

*Merike ja Urmas Saupöld
poeg VELI 23. VIII*

Kehtna valla volikogu

võttis 17. septembril vastu järgmised otsused:

1. Avada Ingliste algkool 1. septembril ja määrata selle juhatajaks PILLE LAOS.

2. Vabastada Barcelona OMil osalenud Kehtna valla sportlane VALERI NIKITIN üksikisiku tulumaksust preemiasumma eest 5000 EEK.

3. Kehtestada valla territooriumil asuvate põllumajandusettevõtete poolt täiendavalt riiklikele toetustele elanikele osutatavate sotsiaalabi, hool-duse ja toetuste järgmised liigid:

- matusetoetus
- lapse sünnitoetus
- toetused paljulapselistele peredele
- tasuta küttepude andmine pensionäridele

Toetuste määra kehtestavad ettevõtted iseseisvalt, kuid see ei tohi ületada 30% ettevõtte sotsiaalmaksust.

4. Jätta ühistatud vara maksumuse kindlaksmääramine majandite ja nende reformikomisjonide pädevusse, nende seisukoha kinnitamine aga valla volikogu pädevusse.

5. Võtta munitsipaalomandusse põllumajandusettevõtete poolt tasuta üleantud elamu-kommunaalmajanduse objektid.

6. Anda vallavalitsuse pädevusse üleantud kommunaalmajanduse objektide baasil munitsipaal-ettevõtete asutamine.

Valtu reformikomisjoni koosolek

protokoll nr. 6

9. septembrist 1992

Koosolekust võtab osa 9 inimest: Aare Leinberg, Aita Toppel, Tenno Teets, Eino Mikomägi, Kalju Rahu, Herman Nõupuu, Viktor Lepik, Toomas Oksaar, Heik Past. Koosolek on Valtu spordikompleksi ruumes.

P ä e v a k o r d:

1. Reformikomisjoni puudutavad küsimused
2. Maade väljastamine 1992. a. sügisel.
3. Kuidas paigutada põhivahendite müügist saadud tulu
4. Pikaajalise laenu võlgnevuse kustutamine
5. Tavandinõukogu ettepanekust
6. Enampakkumise teel müügi tulemustest
7. Info järelkontrollist majandis teostatud tehingute üle põhivahenditega 1991. a. 20. juunist
8. Reformikomisjonile laekunud avaldustest

1. Kuulanud ära Aare Leinbergi informatsiooni reformikomisjoni puudutavas küsimuses, komisjon otsustab:

a) viia komisjoni liikmete tunnitasa vastavusse reformikomisjoni esimehe tunnitasa.

2. Kuulanud Heik Pasti informatsiooni maade väljastamise kohta 1992. a. sügisel, reformikomisjon nõustub maid tagastama 1992. a. sügisel ainult maade endistele omanikele või nende järeltulijatele endises talukohas. Vaatamata seaduste puudulikkusele on reformikomisjonil ainult selliselt võimalik edasi töötada.

Avalduste põhjal, mis on laekunud maade endistelt omanikelt 17. jaanuariks 1992 Kehtna vallavalitsusele, hakatakse maaomanikke välja kutsuda avalduste lõplikuks lahendamiseks.

Ühistu liikmed, kel on õue-aiamaid, saavad neid endistel tingimustel edasi kasutada juhul, kui endine maaomanik ei soovi maad kätte saada. Uutel õue-aiamaa taotlejatel on võimalik saada ainult 0,15 ha.

Kuna vabariigi valitsus pole vastavasisulise määrusega paika pannud maakorraldamisega seotud küsimusi, reformikomisjon otsustab:

a) palgata tööle Valtu piirkonnas 2 maamõõtjat ja 1 maakorraldaja.

3. Kuulanud ära Aare Leinbergi informatsiooni põhivahendite müügist saadud tulude paigutamise kohta, reformikomisjon teeb ettepaneku:

a) majandi keskliidul moodustada hoiu-laenuühing, mille algkapital on põhivahendite müügist saadud rahalised vahendid. See tagab raharingluse kohapeal ning garanteerib selle raha säilimise.

b) muretseda reformikomisjonile eraldatud vahendite arvelt arvuti reformikomisjoni töö edasiseks hõlbustamiseks.

4. Kuulanud ära Aare Leinbergi informatsiooni pikaajalise laenu võlgnevuse kustutamisest, reformikomisjon nõustub kustutama laenu proportsionaalselt talunikele tagastatud maa suurussele.

5. Kuulanud Aare Leinbergi informatsiooni tavandinõukogu pöördumisest reformikomisjoni esimeeste poole asutuse munitsipaliseerimisest, reformikomisjon otsustab:

a) anda probleem lahendada volinike koosolekule, kuna tavandinõukogu majandipoolne osak on rahva vara.

6. Kuulanud Aare Leinbergi informatsiooni majandis toimunud müügist enampakkumise teel, reformikomisjon otsustab:

a) nõustuda enampakkumise teel müügi tulemustega.

b) vastavuses eelmise koosoleku otsusega amortiseerunud põhivahendid kantakse maha ja mitteamortiseerunud põhivahendid osalevad järgmisel müügil enampakkumise teel.

7. Kuulanud Aare Leinbergi informatsiooni majandis teostatud tehingutest põhivahenditega 1991. a. 20. juunist, reformikomisjon otsustab:

a) nõustuda järelkontrolli tulemustega.

8. Kuulanud Aare Leinbergi informatsiooni reformikomisjonile laekunud avaldustest, reformikomisjon otsustab:

a) rahuldada Gennadi Lõhmuse, Külli Treiari ja Epp Sulu avaldus tööosaku arvutamise kohta.

b) mitte rahuldada Heli Väido ja Vaike Kruusmani avaldust maade saamise kohta.

c) anda Endel Tuberiku avaldus edasi juhatajale lahendada.

Õnnitleme juubilare!

Aastad veerevad kui autorattad,
aina on neil kilomeetreid katta.
Ühed jäävad vaevu selja taha,
uued laotuvad Su ette maha.

SINAIDA LUKS	75	4. oktoober
HILLARD LOIT	70	8. oktoober
VIRVE LÄÄNE	60	18. oktoober
HEINO MÄOKAS	55	12. oktoober

Juhatuses

3. septembril

- ♦ Ei langetatud veel aiandile surmaotsust, vaid võeti mõni nädal järelemõtlemisaega
- ♦ Anti võimalus teha aktsiaselts
  - jookide tsehhile
  - estosteriili tsehhile
  - puidutsehhile
  - projekteerimisosakonnale
- ♦ Otsustati anda elamu-kommunaalmajandus ja spordikompleks Kehtna valla alluvusse
- ♦ Otsustati koolimaja keldris asuv kaminasaal üürile anda Valtu noorte meeste aktsiaseltsile «Megalosaurus»
- ♦ Tühistati oma otsus tööosaku kasutamise kohta autode, majade jm. ostmiseks, kuna seda, mida pole veel olemas, ei saa ka kasutada
- ♦ Vabastati töölt omal soovil Anne Laas, Uno Laas, Irma Kirst, Margus Kiik, Marko Ilves.

*

Märkusena olgu öeldud, et suurte majade elanikel ei tasu oma muredega juhatuse poole pöörduda, kuna abi sealt nagunii ei saa. Püütagu end ise aidata.

22. septembril

- ♦ Arutati hoiu- ja laenuühingu moodustamist
- ♦ Kiideti heaks aiandi iseseisvumissoov
- ♦ Tuntü muret seakasvatuse pärast
- ♦ Tõstatati küsimus varustusühistu vajalikkusest
- ♦ Otsustati pöörduda talunike poole palvega, et nad lubaksid oma metsast teha küttepuid pensionäride tarbeks. Puude eest tasutakse
- ♦ Otsustati, et võimalike segaduste vältimiseks on koondataval töötajal etteteatamise ajal võimalus tööd leida teistes ühistutes. Pärast lõpparve saamist seda võimalust enam pole
- ♦ Vabastati töölt omal soovil Els Leinaru ja Valve Viikma. Seoses pensionile jäämisega vabastati töölt Anna Griškevitš.

Kuidas hääletasid meie inimesed Presidendi ja Riigi- kogu valimistel 20. IX 1992

VALIMISJAOSKOND NR. 19

Nimekirjas valijaid 244
Hääletamas käis 175

Eesti Vabariigi Presidendi valimised

Lennart Meri 33 häält
Arnold Rüütel 100
Lagle Parek 11
Rein Taagepera 30

EV Riigikogu valimised

1. Ettevõtjate erakond 2 häält
Tarmo-Raivo Linntamm 2
2. Valimisliit «Möödukad» 7 häält
Andres Tarand 2
Jaak Herodes 4
Rein Kaidla 1
3. Valimisliit «Isamaa» 19 häält
Mart Laar 14
Andrus Villem 3
Malle Aleksius 2
4. Eesti Pensionäride Liit 2 häält
Olga Sepp 2
5. Nimekiri «Vasakvõimalus» 8 häält
Vaino Väljas 8
6. Valimisliit «Demokraadid» 0 häält
7. Õigusvastaselt Represseeritute Rahvuslik Erakond 5 häält
Anne Eenpalu 5
8. Valimisliit «Kindel Kodu» 53 häält
Lembit Arro 37
Ülo Vooglaid 10
Arvo Sirendi 6
9. Valimisliit «Rahvarinne» 37 häält
Jüri Võigemast 5
Lembit Soots 1
Silvi Ojamuru 31
10. Valimisliit «Rohelised» 4 häält
Jüri Liim 4
11. Rahvusliku Sõltumatuse Partei (ERSP) 11 häält
Rein Lagle 1
Helgi Lilleste 10
12. Valimisliit «Eesti Kodanik» 2 häält
Rein Ruben 2
13. Valimisliit «Sõltumatud Kuningriiklased» 11 häält
Rein Kikerpill 2
Vambola Pöder 9
14. Üksikkandidaadid 13 häält
Lembit Aulas 9
Gunnar Piho 4

VALIMISJAOSKOND NR. 20

Hääletamas käis 323 inimest

Presidendikandidaadid said hääli järgmiselt:

Arnold Rüütel 138
Rein Taagepera 89
Lennart Meri 88
Lagle Parek 8

Riigikogusse said valimisliitudest kõige rohkem hääli

KINDEL KODU 98

Lembit Arro 49
Ülo Vooglaid 22
Arvo Sirendi 18
Gennadi Vihman 8
Sven-Allan Sagris 1

ISAMAA 59

Mart Laar 49
Jaanus Betlem 4
Jaanus Soo 3
Malle Aleksius 2
Aadu Rast 1

RAHVARINNE 37

Jüri Võigemast 13
Silvi Ojamuru 11
Lembit Soots 6
Harri Jõgisalu 3
Olav Anton 1
Eva Kraav 1
Uno Kivik 1
Ants Sildmäe 1

ERSP 34

Helgi Lilleste 28
Vardo Rumessen 3
Roman Ubakiivi 1
Rein Lagle 1
Jüri Kerner 1

SÕLTUMATUD KUNINGRIIKLASED 29

Vambola Pöder 24
Rein Kikerpill 2
Toomas Pärn 3

MÕODUKAD 21

Ivar Raig 9
Jaak Herodes 6
Andres Tarand 4
Rein Kaidla 2

ÕIGUSVASTASELT REPRESSEERITUTE

RAHVUSLIK ERAKOND 7

Anne Eenpalu 6
Heino Kartau 1

VASAKVÕIMALUS 4

Vaino Väljas 4

PENSIONÄRIDE LIIT 2

Olga Sepp 2

DEMOKRAADID 1

Lembit Pentsa 1

EESTI ETTEVÕTJATE ERAKOND 1

Tarmo-Raivo Linntamm 1

ÜSIKKANDIDAADID 9

Gunnar Piho 9

Inglistel on taas kool

1. septembril ruttas 19 rõõmust sädelevat tüdrukut ja poissi ema-isa kõrval oma koduküla kooli. See oli tore päev. Saal oli inimestest tulvil ja lillelõhna täis. See oli suursündmus kogu ümbruskonna rahvale, sest taas avati ju kool.

Kokkutulnute hulgas oli palju vana kooli vilistlasi ja ka õpetajaid. Meelilügutav oli näha nende seas kunagist direktorit pr. ELVI ORU-MAAD. Maakonna hariduselu esindasid Heldur Rahuoja, vallavanemad Silvi Ojamuru Kehtnast ja Tõnu Runno Juurust, naaberkoolist Juurust Tiiu Runno, Kaiust Aino Vürst, osaihistust esimees Tarmo Mett. Kõigil neil olid kaasas parimad soovid, lilled ja kingitused. Ingliste kooli viimane direktor Tiiu Runno tõi kingituseks vana koolikella, mis vahepeal koos õpilastega oli Juuru läinud. See kell hakkab nüüd jälle Ingliste lapsi tundi kutsuma.

Vilistlaste poolt öeldi südamlikke tänusõnu ka endistele õpetajatele. Sooviti õnne ja edu tulevastele pedagoogidele Pille Laosele ja Anu Kollale.

Kui kõned peetud, lilled ja kingitused antud, oli avaaktus läbi. Nüüd tulid koolilapsed vilistlaste ja vanemate käest kinni hoides saali. Õpilased istusid oma kohtadele ja algas kontsert. Esimene kontsert selles koolis. Laulud lauldud, luuletused öeldud, rutati esimesse klassijuhatajast tundi. Nii algas kool.

Noored energilised inimesed võtsid endale suure kohustuse — teha kõik selleks, et Inglistel kool avada. Palju oli ümberkorraldusi, ümberehitusi ja need kõik olid üle kivide ja kändude, lausa eneseületamise hinnaga. Ei olnud ju kõik inimesed nende uute tegemiste pooltki. Teadagi, teise mure on ju alati kaugel ja tühine.

Oli kuidas oli, aga kontorklubi majast sai ajutiselt uus koolimaja. Igal hommikul kilkavad ja keksivad nüüd koolilapsed trepil või jalutusruumis. See on rõõm algavast koolipäevast. Loodan, et kõik vanad ja noored elavad sellele rõõmule kaasa.

Olgu ka noored õpetajad iga päev rõõmsameelsed!

LAINA MIILEN

Ja pisut veel

Kaheksateist pikka aastat olid Ingliste kooli ukсед suletud.

Juba 70 aastat tagasi alustasid väikesed koolijütsid oma kooliskäimist ja tarkuse taganõudmist Ingliste koolis, mis asus vanas mõisahoones. Tore oli suures avaras koolimajas. Jätkus korraga ruumi kaheksa klassi õpilaste tarvis, oli saal spordiks ja hullamiseks, söögisaal köögiblokiga, toad direktori ja õpetajate tarvis ning veel palju teisi vajalikke kui ka mittevajalikke ruume.

1974. aasta kevadel aga arvasid tollaegsed riigisad raha kokku hoida õpilaste ja õpetajate arvel ning kool suleti. Õpetajad saadeti laiali, lapsed suunati suurde kooli suurtesse klassidesse. Nii kaugemale käia oli raske, eriti väikestel.

Kõigele lisaks on aeg halastamatu ja teeb oma keerdkäike. Õnnetused ei hüüa tülles ja nii hävines ka endine tühjaks jäänud koolihoone. Kahju, et kohe ei alustatud taastamist ja nii lagunes seegi vähene, mis tulest alles jäi. Nüüd ei suudetud rahanappuse tõttu mõisahoonet lõplikult restaureerida ja sisetöid lõpetada. Ehitamine on teadmata ajaks peatatud. Seega lootus selles majas kooli avada on praegu kadunud.

Aga ikkagi! Lastevanemad olid murest murtud oma väikeste laste kooliskäimise pärast. Teadagi, missugune on bussiliiklus: kord nii, kord naa. Kus ootab väike laps vihma ja tuisuga oma kojuminekut? Millal tuleb buss? Asi laheneb aga vanemate palve peale laste kasuks.

Ma tahan, et noored õpetajad seaksid õpetamises ja kasvatamises endile kõrged eesmärgid. Et kunagi sellest algkoolist lahkudes oleksid lapsed targad ja arukad. Et tõeline haritus saaks alguse just sellest koolist.

Õpetajad! Selleks kõigeiks varuge pikka meelt, heatahtlikku ja mõistvat suhtumist väikesesse inimesesse. Olge ise avalid, siis saavad ka nemad avatuks kõigele heale! Õppige ise ja õpetage teisi, sest tarkus on tarviline vara!

LAINA MIILEN

Üks koolipäev

Juba üsna vara hommikul, kell 7.45 toob buss Laust kohale esimesed lapsed. Selleks ajaks on koolitädi Mare ammugi ahjud küdema pannud ja klassid uue päeva alguseks puhtaks küürinud. 8.15 tuleb järgmine buss ja väike maja täitub üha enam laste kilkeist. 8.30 algab see igapäevane tähtis päev — koolipäev.

Ta algab üsna tavatult mängude, võimlemise ja muinasjutulugemisega. Pool tundi hiljem istuvad need 19 koolijütsi kahes klassiruumis, tõsise koolitöö tarbeks raamatud, vihikud laual. I klassi õpetaja Pille 11 kasvandikku tutvuvad üha uute ja uute aabitsatõdedega ja 8 II klassi poissitüdrukut püüavad õpetaja Anu abiga juba iseisvalt raamatupidada kokku veerida.

Ühe täiesti tavalise koolipäeva sisse mahub nii palju uut ja huvitavat nii õpilase kui ka õpetaja

jaoks. Kunstiõpetuse tunnis püüame üheskoos õppida õiget pintslihoidu ja pintslitõmmet akvarellvärvidega maalimisel. Muusikatunnis saame selgeks uued laulud ja võimlemistunnis kõige lihtsaks lihtsalt lõõgastuda.

Koduloos ei ole maalastele ju mõtet rääkida, et kassil on 4 jalga ja saba ja et lehm lüpsab piima. Siiski me tutvume põhjalikult oma kodukoha ja tema flooraga. Korjame ka taimi, sest neist saab mõndagi huvitavat meisterdada.

Kõige meeldivam tund on kahtlemata vahetund, eriti see pikim, 30 minutit kestev söögi vahetund. Vahetundideks on meil klassides mänguasjad. 7—8 aasta vanustel on mäng ja töö veel üsna ühevõrra tähtsad.

4—5 koolitundi mööduvad ruttu, kuid siis ei pea lapsed veel koju kiirustama. Kes soovib, võib end arendada muusika- või kunstiringis.

Kuna kooliruumid asuvad vanas klubihoones, saavad Ingliste lapsed pr. Eva juhendusel osa võtta ka rahvatantsust ja võõrkeelingist. Kaugemal elavatele lastele on õhtuse bussini kooliruumes pikapäevariühm. Kella viieks on koolimaja vaikne ja jääb ootama uut hommikut ja esimesi samme puhtaks pestud klassipõrandal.

ANU KOLLO

Oli huvitav koosolek

VOLINIKE koosoleku algusest ei võinud veel midagi välja lugeda. Rahvas kogunes õigel ajal, esimees hilines soliidsetl paarikümmend minutit. Algatuseks tavakohane koosoleku juhataja ja protokollija nimetamine ning esimees võis alustada oma ettekannet majandi hefkeseisust, mis polnud seekord kõige rõõmustavam. Esimehe monoloogi järel täiendasid teda ühistute juhatajad.

ALUSTAS Enn Saatus, kelle häälest ei võinud välja lugeda erilist murelikkust, kui ta rääkis üle mõistuse kallist ostusöödast ja mitte eriti kallist sealiha kokkuostuhinnast. Ta näis päris optimistlikuna, arvates, et märtsikuus on võibolla olukord vastupidine ja ehk veel sigade kasvatamisele lõppu ei teeks. Rahvas näitas oma rahulolu selle ettepaneku suhtes. Siis aga sekus Tõnu Teder, küsides, kas seakasvatust kasutab oma majandi teravilja või ostab selle. Enn Saatus oli sunnitud tunnistama, et sööt enamalt jaolt ostetakse, sest oma viljast jagub põhiliselt veistele. Selle peale tundis Tõnu huvi, kas majandil raha on, et osta talvine kütus ja sigadele sööt.

ESIMEHE väitega, et raha leitakse, ei tahtnud Tõnu leppida, tuletades meelde, et kui jookide tsehh soovis endale katlamaja, siis raha ei antud põhjendusega, et peale nende on ka teised tootmisharud. Ta soovis teada, kust see raha siis nüüd leitakse. Tarmo Metil ei jäänud muud üle kui öelda, et raha tuleb veinitsehhist, mispeale nimetatud tsehhi volinik Malle Rande hõikas, et siis likvideerime küll seakasvatuse ära.

KAHTLUSESEEME oli külvatud ja arutelu algas uuesti. Soovitati sigade arvu nii palju vähendada, et oma söödaga välja tuleks. Selle peale teatas Enn Saatus, et see on sama mis likvideerimine. Esimees soovitas kallist sööta mitte enam osta, vaid püüda odavamalt läbi ajada. Tõnu Teder tundis huvi, kui suur oleks seakasvatuse kahjum märtsikuus, kui kõik hinnad samaks jääksid. Enn Saatus arvates võiks see olla 150 000 praegusele lisaks. Esimees pidi tunnistama, et see summa läheks maha inimeste töösakutest. Kuna jutt hakkas kalduma seakasvatuse kahjaks, otsustati arutelu lõpetada ja võtta järelemõtlemisaega järgmise volinike koosolekuni lootuses, et ehk hakkab uus Riigikogu ka põllumajanduse peale rohkem mõtlema.

JÄRGMISENA astus volinike ette Tiit Olju. Ta võttis omaks kõik patud, milles aiandusühis-
tut süüdistatakse: kulud on suured, toodangu hind madal, aga sellegagi ei osteta, sest inimeste ostujõud on veel madalam. Ta teatas, et on leidunud kaks hulljulget, kes tahaksid aiandit rendile võtta, ja palus volinike õnnistust selleks. Samuti andis ta teada rahasooovid: vanale aiandile 20 000 EEK soojusmõõtja paigaldamiseks, et enam nahka üle kõrvade ei saaks tõmmata, ja uuele aiandile 10 000 EEK kahe elektrootkatla muretsemiseks, et talvel lumi aiandit kokku ei vajutaks.

KUI seakasvatuse tuleviku pärast oli muretsemist ja arutamist rohkem, siis aiandi saatuse suhtuti ükskõiksemalt ja skeptilisemalt. Enn Saatus imestas, kust küll aiand tulevase rendiraha võtab, kui praegu võlgades sipleb. Selle peale nimetas Tiit loodavat hoiu-laenuühingut, mis esimehe sõnade kohaselt hakkab soodsa protsendiga laenu andma. Pärast lühikest arutelu soostusid volinikud aiandi ettepanekuga.

KUNA mitmel korral oli mainitud hoiu-laenuühingut ning volinikele tundus see mõiste võõras olevat. arvas esimees õige olevat oma plaane tutvustada.

KUI volinikud selle heaks kiidavad, siis uuest aastast Valtu osühistu likvideeritakse, sest praegune majandi struktuur ei võimalda enam kesket juhtimissüsteemi. Olukord on väljunud kontrolli alt ja nagu esimees nimetas, võimaldab praegune süsteem majandi vara rohkem laiali tassida kui varem. Kuna aga loodus tühja kohta ei salli, moodustatakse senise keskuse asemele hoiu-laenuühing, mis oleks nagu väike kohalik pank, kuhu inimesed saaksid panna oma tööosaku ja ühistatud vara dividende teenima. Vajaminev summa laekuks maksudest, mida rendilepingu sõlminud ettevõtted maksavad. Need

ühistud, kes ei suuda uuest aastast iseseisvalt hakkama saada, likvideeritakse ja vara müüakse enampakkumise teel.

KUNA volinikele oli asi tundmatu ja nad ei osanud oma arvamust öelda, jäeti otsuse tegemine järgmisele volinike koosolekule.

JÄTKASID ühistute juhid. Veidi ootamatult võttis estosteriili tsehhi teemadel sõna Aare Leinberg, kes talle omasel moel rääkis oma väljavaadetest majandis pärast reformikomisjoni töö lõppemist. Ta teatas, et tal on plaan hakata estosteriili tsehhi senise juhataja Rein Raamatuga konkureerima. Praegu tal veel midagi kindlat välja pakkuda polnud, aga mõtteid on ja kõige värskem on mõte luua estosteriili tootva ettevõtte asemele piimatööstus. Nimetatud ettepanek leidis Inglise rahva heakskiidu ja tal soovitati edasi tegutseda.

SÕNA sai Ants Seersant, kes rahulikult rääkis puidutsehhi käekäigust selle loomisest alates, suhetest as-iga «VAPU», koostööst ungarlastega ja perspektiividest. Kuna koostöö ungarlastega annab küllaldase sissetuleku, et osta toormaterjali ja maksta töötajatele korralikku palka, on puidutsehhi soov asuda tööle iseseisva aktsiaseltsina ja sõlmida leping majandiga. Mis võis volinikel selle vastu olla! Tõnu Teder küsis küll, kas ikka kõik praegu veel mitte aktsiaseltsi liikmed on seltsi moodustamise poolt. Ants Seersant vastas, et see on kollektiivi otsus.

INGLISTE veisekasvatuse ühistu esindajatel lasti kaua oodata, enne kui loeti ette nende soov minna omaette Kalda lüpsi- ja noorloomalauda ning Pajumäe lauda baasil koos karja- ja heinamaadega. Nende suhtes ei olnud volinikud aga nii heatahtlikud kui eelnevatega. Kohe küsiti, kas soovitud maadele omanikke polegi, ja kui on, siis kas ei peaks küsima ka nende arvamust. Ka Aare Leinberg reformikomisjoni esindajana soovitas sama teha. Nii liikatigi otsustamine edasi.

ÜHISTUTEST jäi veel otsustamata jookide tsehhi iseseisvumine. Kuna vahepeal olid Tõnu Teder ja Tarmo Mett jõudnud pidada sõnalise välkduelli rentimisest ja erastamisest, milles neil ei tundunud üksmeelt olevat, teatas Tõnu Teder lähidalt, et jookide tsehh loobub rentimissoovist ja kavatseb järgmisel volinike koosolekul, kui asjad on selgemad, esineda erastamissooviga.

SELLEGA olid programmilised küsimused (minupoolse mõne vahelejätamisega) läbi arutatud ja volinike poolt kas heaks kiidetud või maha laidetud. Kas tõesti minnaksegi laiali, küsimata...

MUIDUGI mitte! Tõusis volinik Leo Mõttus ja esitas tagasihoidlikult küsimuse, et sügis käes ja talv tulekul, kuidas on lood kütmise ja sooja vee-ga. Tarmo Mett teatas rahulolevalt, et seda küsimust oli ta oodanud ja juba 29. septembril on kohalike ja valla vastavate esindajate ühisnõupidamine. Praeguseks pole teada, kui kalliks kütmine võib minna, ja kõigile on parem, mida hiljem kütteperiood algab.

OLI HUVITAV KOOSOLEK

Aleksei Ostašnikov lisas, et suuremat lollust ei saa välja mõelda, kui lasta soe vesi trassi, mis on isoleerimata. Angelina Romanovskaja tagareast küsis pahameelega, kas keegi vastutab soojatrassi eest, mida juba 4 kuud on ehitatud ja mis ikka veel valmis pole, ja kas esimees oma kõrge palga juures ei tunne muret tegemata tööde pärast.

Tarmo Meti esimene reaktsioon kriitikale oli, et võtku Angelina ise tema koht endale ja katsugu paremini hakkama saada. Aru saades nimetatud pakkumise kohatusest, teatas Tarmo Mett, et tema ei ole selline juht nagu Tenno Teets, kes tahtis ise kõige eest vastutada. Tema peab õigeks, et oma töö eest vastutab iga ühistu juht. Küsimuse peale, kes siis ikkagi vastutab nimetatud trassi eest, kus töid teeb as «VALING», oli esimees sunnitud vastama, et lepingu aktsiaseltsiga sõlmis Meelis Kask. Leping oli aga ilmselt selliselt koostatud, et ei kohustanud ehitajaid millekski.

KUNA süüdlane leiti, aga teda koosolekul polnud, võis koju minna, mida ka tehti. Kokku tulakse jälle novembris, et otsustada majandi saatus.

SELLINE oli kokkuvõtlikult 24. septembri volinike koosolek, mil mina kohutava nohuga protokollijana kohalolijatele ebaetilist vaatepilti pakkusin, mille pärast siinkohal vabandan.

H. TUUK

4. Eeskirjadega reguleerimata juhtudel otsustab heakorra üksikküsimusi vallavalitsus.

II. TEEDE JA TÄNAVATE, PARKIDE NING HALJASALADE KORRASHOID

5. Valla avalike kohtade korrashoid on kinnisvaraomanike, kaasomanike, haldajate või ajutiste kasutajate (edaspidi valdajate) kohustus.

6. Hoonete, rajatiste, kruntide ja talude valdajad, samuti ehitus-, kaeve- ja remonttöid tegevad ettevõtted on kohustatud korras hoidma kruntide siseterritooriumid ning nendega piirnevad alad ja kaeve või remonttööde lõpetamisel taastama haljastuse.

7. Alevikes hõlmab puhastusala krundiga piirneva territooriumi kuni tänava telgjoonele. Vallavalitsus võib määrata ka teistsuguse puhastusala, arvestades konkreetse krundi asendit.

8. Puhastusalal tuleb:

8.1. tänavad pühkida ja prahit koristada

8.2. puhastada prahist truubid, rentslid, kaevukaaned, tühjendada prügist väikeurnid

8.3. kõrvaldada teekattest väljakasvav umbrohi ja puude võrsed, tasandada väiksemad augud teekattes

8.4. niita muru, karpida puude ja põõsaste oksid, pügada hekke (esimene kord niidetakse muru hil-

Korra ja puhtuse eeskirjad Kehtna vallas

I. ÜLDSÄTTED

1. Käesolevad eeskirjad sätestavad Kehtna valla avalikes kohtades käitumise ja nende kohtade korrashoiu nõuded ning haldusvastutusele võtmise korra nimetatud nõuete rikkumisel.

2. Valla iga kodaniku kohus on hoida korda ja pidada puhtust, ära hoida iseenda ja tõkestada teiste tegevust, mis rikub käesolevates eeskirjades sätestatud või üldtunnustatud käitumisreegleid, sanitaar-, tuletõrje-, ehitus-, looduskaitse- vms. nõudeid.

3. Kehtna vallavalitsuse kohus on:

3.1. tagada alevike tänavate, haljasalade, parkide, tagavaramaade ja muude üldkasutatavate territooriumide korrashoid, sõlmides vastavaid lepinguid, määrates ühekordseid kohustusi ja korraldades talgud

3.2. nõuda küldes asuvate hoonete valdajatelt ja talupidajatelt õuede ja hoonete hooldamist, teeservade ja kraavipervede niitmist

3.3. tagada käesolevate eeskirjade täitmine politsei, tervisekaitseteenistuse ja looduskaitseameti töötajate ning teiste vallavalitsuse volitatud isikute kaasabil

3.4. vaadata vähemalt üks kord aastas läbi ja vajaduse korral muuta eeskirjade lisasid.

jemalt 3 nädalat pärast puude lehteminekut, seejärel vähemalt iga 3 nädala tagant)

8.5. koristada varisenud puulehed kõnniteelt iga päev ja haljastuse murupinnalt üks kord nädalas

8.6. informeerida valdajat kuivanud puudest ning okstest, mis võivad kokku puutuda õhuliinidega ning varjata liiklusemärgid.

9. Talvisel ajal tuleb puhastusalal:

9.1. hoida kõnniteed ja trepid puhtad lumest ja jääst

9.2. vedada koristatud jää ja lumi selleks ettenähtud kohta

9.3. eemaldada katustele ja räasta külge kogunenud ohtlik lumi ja jääpurikad

9.4. liivatada (kloriide kasutamata) kõnniteed, trepid ja teised käidavad kohad sel määral, et seal liikumine ei ole libedaga ohtlik (talveliiiv tuleb koristada nädala jooksul pärast lume sulamist).

10. Teedel ja tänavatel, haljasaladel, parkides, spordi- ja mänguväljakutel, supluskohtades ja teistes avalikes paikades on keelatud:

10.1. igasugune reostamine, igasuguse prahi mahaloopimine, samuti selle loopimine aedadesse või toppimine sobimatutesse kohtadesse

10.2. puude, põõsaste, lillede, õite ja okste murdmine, löikamine, koorimine või muul viisil kahjustamine

10.3. murulkäimine ja lamamine selleks sobimatutes kohtades, pinkidele, piiretele ja puu otsa ronimine

- 10.4. prügi, puulehtede, okste ja kulu põletamine
- 10.5. tuvide ja hulkuvate loomade söötmine
- 10.6. lindude ja linnupesade hävitamine
- 10.7. pinkide, piirete, prügikastide, majaseinte ja igasuguste ehitiste ning inventari rikkumine, omavoliline ümberpaigutamine ning määrimine (s. h. neile kirjade tegemine)
- 10.8. alkoholi, õlle ja muude joovastavate ainete tarvitamine ning lärmitsemine ja kaaskodanike tülitamine
- 10.9. mootorsõidukiga haljasalal, kõnniteel, pargis, mängu- või spordiväljakul sõitmine
- 10.10. veoautode ja traktorite parkimine alevike majade vahetus läheduses
- 10.11. teedel ja tänavatel nõuetekohaselt kinnitamata ja pudenemisohtlike koormatega liikumine. Põllumajanduslikud veosed (hein, põhk, sõnnik, alusturvas, muld ja kruus) peavad olema laaditud ja kaetud selliselt, et teed ja tänavad ei risustuks ega reostuks.

III. ELAMUTE, TOOTMIS- JA ABIHOONETE, RAJATISTE NING ÕUEDE KORRASHOID

11. Hoonete valdajad (samuti ka üürnikud) on kohustatud tagama:

- 11.1. elumajade ning tootmis- ja abihoonete ümbruse ja õuede üldise puhtuse ja korra
- 11.2. hoonete fassaadide, piirdeaedade ja haljastuse korrastamise
- 11.3. riigilippude heiskamise vastavalt kehtestatud korrale
- 11.4. õuedes paiknevate sanitaarseadmete (reoveevalamud, settekaevud, käimlad, prügikonteinerid jms.) regulaarse tühjendamise ja desinfitseerimise.

12. Alevikes asuvate hoonete valdajad on kohustatud:

- 12.1. varustama hooned tänavasiltide ja majanumbritega ja tagama nende nähtavuse ka pimedal ajal
- 12.2. tagama mitme korteriga majade väliskoridoride ja trepikodade valgustamise kella 23ni
- 12.3. hoidma lukus soojussõlmede, keldrite ja teiste abiruumide ukseid
- 12.4. paigaldama kindlatele alustele prügikonteinerid elanike olmeprügi kogumiseks, sealjuures:
  - 12.4.1. kõik konteinerid peavad olema värvitud ja tihedalt suletud kaanega
  - 12.4.2. konteinerid tühjendama (prügi äravedu peab toimuma enne konteinerite ületäitumist)
  - 12.4.3. hooletust prügi äraveost tekkinud prahi peab koristama prügi vedaja
  - 12.4.4. keelatud on konteineritesse visata tulist tuhka, kustutamata sütt ja teisi põlevaid materjale, samuti mürgiseid ja keskkonnaohtlikke aineid.

13. Prügivedu on lubatud ainult prügi mahapaneku kohtadesse (prügimäele), sealjuures:

- 13.1. prügimägede valdajad on kohustatud tagama prügimäe korrasoleku (tarastamine, juurdepääsuteed, prügi kinnitallamine jms.)
- 13.2. prügimäe korrastamiseks tehtud kulutuste katteks võib prügimäe valdaja nõuda prügimäele veetava prügi eest tasu vastavalt vallavalitsuse kinnitatud tariifidele

13.3. keelatud on panna prahti selleks mitte ettenähtud kohtadesse (metsa alla, teeäärtele, kraavidesse, kruusakarjääridesse jms.)

13.4. keelatud on vedada prügimäele hukkunud loomi ja linde.

14. Hukkunud loomade ja lindude matmine on lubatud ainult sanitaar- ja veterinaareeskirjade kohaselt väljaehitatud matmispaikadesse. Matmispaiga asukoht peab olema kooskõlastatud keskkonnakaitseorganitega ja vallavalitsusega.

15. Alevikes on keelatud:

15.1. lärmata kella 23 ja 6 vahel, rikkuda kaaskodanike rahu valju muusikaga või muul viisil müra tekitamisega

15.2. paigaldada hoonete fassaadidele sobimatu esemeid, loata ümber ehitada rõdusid, kuivatada pesu jm. esemeid rõdupiiretest kõrgemal

15.3. loata ehitada ja paigaldada kuure, garaaže jm. rajatisi

15.4. kütta kasvuhooneid õhku saastavatest küttesüsteemidest

15.5. kasta aeda tsentraalsest veevõrgust kella 7 ja 22 vahel

15.5. rajada välikäimlaid sanitaararsti loata ja väetada aiamaad komposteerimata fekaalidega.

16. Ühiskasulusega hoonetes on keelatud:

16.1. loata viibida hoonete soojasõlmedes, kilbiruumis, katusel

16.1. paigutada trepikotta ja koridori mööblit, kaste ja tolmu koguvaid esemeid

16.3. kloppida riideid ja vaipu rõdul, koridoris, ustel ja akendel.

17. Keelatud on lasta pinnasesse, veekogudesse, kanalisatsioonitorustikku tarvitata õli ja muid määrdeaineid, söövitavaid, kergesti süttivaid ja terava lõhnaga aineid.

IV. EHITUSOBJEKTIDE JA KOMMUNIKATSIOONIDE KORRASHOID

18. Ehitusobjektide territooriumid ja juurdepääsuteed peavad olema korras ja vastama eeskirjadele, ajutised piirded peavad olema hooldatud ja takistama kõrvaliste isikute sattumist objektidele.

19. Ehitamise ajaks tuleb territooriumil projekti kohaselt säilitatavad puud ja põõsad kaitsta viigastamise eest.

20. Mulla- ja kaevetöid võib teha vaid vastava kaevamisloa alusel. Maa-aluste kommunikatsioonide tsoonis võib kaevetöid teha ainult vastavate asutuste esindajate järelevalvel.

21. Pärast kaevetöid tuleb kohe taastada ümbruse heakord ning lõpetada kaevamisloa.

22. Kommunikatsioonide vigastustest tuleb vigastuse põhjustajal või selle avastajal viivitamatult informeerida vastavat avariitalitust (avariitalituste ja maakonna päästeamet telefoni nr. 1).

(Järgneb)

VALTU LEHT

Toimetaja AARE HINDREMÄE

Toimetus: EE3500 Rapla. Tel. 62 745

Trükiarv 500. Maht 1 trükipoogen.

Tellimise nr. 2184. Rapla Trükkid a, Kalda 2.